

הלכות נדה קפד

קריבות אלא מתשמיש (המטה) [1] בלבד. האם הוא ביום פורש ממנה

באר הגולה

ה שם מנה דף ס"ג ע"ב

שיפרשו מנשותיהן סמוך לוסתן³ עונה⁴ שהיא רגילה לראות בהכ⁵ אם רגילה לראות ביום פורש ממנה כל היום ואם רגילה לראות בלילה פורש ממנה כל הלילה⁶ (גמ'). וקרא אסמכתא בעלמא היא⁷ ומדאורייתא אינה אסורה עד שתראה⁸ ואפילו שעת הוסת ממש שהיא שעה שרגילה לראות בה ביום או בלילה אין צריך לפרוש ממנה מדאורייתא (רשב"א בתורת הבית ומשמרת הבית⁹ ולא כבדק הבית) דוסתות דרבנן¹⁰ ולכן הקילו בהן הרבה¹¹ בדלקמן¹²:

[1] בלבד. אפילו בחובק ונשוק שרי¹³ כן דעת הב"י¹⁴ ורמ"א¹⁵ יב וכן פסק הב"ח¹⁶ אלא שממשים מיהו נראה דהמחמיר באלה תבא עליו ברכה (ש"ך¹⁷). וכן דעת המ"ז¹⁸ להחמיר באלה משום שצביאים ילדי חשק ושמא יבא עליה (א) (ולפי זה כל שכן שאין לישן עמה במטה אחת בדלקמן סי' שפ"ג¹⁹).

קונטרס אחרון

(א) ולפי זה כל שכן בו. עיין²⁰ ב"י סי' שפ"ג²¹ בשם תורת האדם להרמב"ן²² להחמיר אם²³ הוא בכבודו כו' משום לך לך כו'²⁴, אע"פ שהחידר בחבוק ונישוק כמ"ש ב"י²⁵ בשם הרמב"ן, וכן הוא בבעלי הנפש להראב"ד (דף ד' סוף ע"ב א) להריא. וכן כתבו הרא"ש²⁶ והטור (סי' שמ"ב) בשם

- כ** ברייתא שבעות ה"ב, ב' נדה סג, ב' רמב"ם פ"ה ה"ב, ואפילו בוסת שאינו קבוע, בלקמן סי' ג' וסי' קפ"ט ס"ד.
- כא** רבה שבעות שם. יבמות סב, סו"ט"ב נדה שם.
- כב** מוסקת הגנייא נדה שם כרבי יהודה במשנה שם.
- כג** ריש"י גנות שם ד"ה ענה. שבעות שם. רמב"ם שם. מור ושוע"ט ס"ב.
- כד** שאלות דרב אחאי שאלתא פנ. הראב"ד בבעלי הנפש ריש שני תקון הוסתות. משמרת הבית שער ב (ד, ב.) ר"ן שבעות א, ב ד"ה הלכות מ"מ שם.
- כה** בדלעיל סי' קפ"א.
- כו** שם.
- כז** שאלות שם. רמב"ם פ"ה ה"ה. ראב"ד שם. תוס' מו, ד"ה ורב (ברעת רב נחמן בר יצחק שרב ושמואל בוסתות קמפולג, והלכתא כרב), תורת הבית הארוך ומשמרת הבית שם. ר"ן שם. ש"ך סי' ג (שכן המכנת רוב הדפוסים והאורונים). וראה לקמן סוף סי' ו (משום חששא דשנתא). סי' קפ"א ס"א א (ד"ה עין שם, ה"ה ואין לומר). וסי' ה (ד"ה וגם שופעת). שולחן ערוך סי' קיז אות ב.

ציונים לקונטרס אחרון

- ו שם, בשם רבנו ירוחם גניח"כ ח"ב (רלב, א), בשם הרמב"ם שם, בשם הראב"ד שם.
- ז בחוצאת ברלין תקב"כ (סוף טור ד, וראה לקמן קו"א סי' ב), והוא בסוף שער הפרישה; מוסף עליהם הנדה שהוא חייב בכל מיני פרישה בחבוק ונישוק כו' (הרי שבאבלות מותר בחבוק ונישוק, שקילו משיגה במטה אחת).
- ח מ"ק פ"ג סי' לו (וראה לקמן קו"א סי' ב, שכן טובר גם הרא"ש עצמו).

וכתב הב"ח¹ הטעם שלא אסרו אלא תשמיש המטה בלבד מדינא אף על גב דהבוק ונישוק אסור מדאורייתא בגדה משום לא תקרב² מכל מקום לא חששו אלא בתשמיש הדוישנין שמא על ידי תשמיש תראה בעונה זו שהיא רגילה לראות בה (שדרכו של דם לבא בהרגל התשמיש כמ"ש הרא"ה³) ולא חיישנין בשאר קריבות שמא יבא עליה כיון בדאיה גופא אינה אסורה אלא מדרבנן⁴ משום חששא דשמא תראה והוי גזירה לגזירה.⁵ (ז) ומשום

קונטרס אחרון

הראב"ד⁶ אפילו באבילות דקילא ליה (דהיינו כשמת לו מת קודם ההופה שהתירו לדהות ז' ימי אבילות⁷), וכן דעת הטור ושי"ע וכמ"ש הש"ך שם סק"ה⁸, אף על גב דאסור לישן עמה אפילו הוא בבגדו כו' משום לך לך כו', במכל שכן מאבילות דהמירא ליה (שבסימנן שפיג') כמ"ש בסימן שפיג'⁹. ומה שכתב רמ"א בסיו' שפיג' להחמיר בחבוק ונישוק¹⁰, היינו משום לך לך כו' ולא מדינא, ומשום הכי כתב בלשון ויש להחמיר כלשון השי"ע שם גבי הוא בבגדו כו' פ"י. ואחזי שפיר דלא קשה מידי מ"ש הש"ך בסיו' שמ"ב סק"ה לפי דעת השי"ע¹¹, דהתם מיידי מדינא¹².

(ב) ומשום הכי לא דמי כו'. ומשום פ' הכי נמי לא דמי ליום הכיפורים¹³ וט' וט"ב אב¹⁴. ומ"ש הט"ז¹⁵ (ראייה לאיסור¹⁶) מסי' שמ"ב¹⁷, צע"ג דהרא"ש (שם) לא כתב¹⁸ איפכא מסתברא, אלא לאסור היתוד ביום אבל בשאר פרישות¹⁹ מודה להראב"ד²⁰, עיין שם בטור ובדרישה²¹ ובש"ך סק"ה. ואף לפי מ"ש הש"ך שם בשם הרא"ש דכתובות²², היינו משום דהתם אפילו יתוד אסור²³,

לקמן סי' קפ"ט ס"ק א' וס"ב ב. סי' קפ"ט ס"ק ל"א. א"כ אמר"ך מהרש"ב סי' ח"א ע' לו (שהטעם הוא ע"פ המובא לקמן סי' קפ"ט ס"ק ז').
לט בדלעיל סוף ס"ק ה.
פ ראה תוס' הולין ק"ד, א ד"ה ונא. לעיל סי' רנב ס"ח, וש"נ.

לו וקרא יח, יט. ספרא אחרי מות פרשה ט' פ"ג ח"ב אבות דר"ג רפ"ב. ספי המצות לדרכים מל"ה שנג. בעלי תנפש ר"ש שער הפרישה. תורת הבית הארוך ר"ש שער ב (ג. ב.). ראה גם טור ושי"ע אה"ע סי' כ ס"א (לענין עריות).
לח קרב הבית עם (ד, א). וראה גם לעיל מהד"ב בהגהה (ב' ר"ה) ומהו הינו, שהטעם הוא משום חיגום.

ציונים לקונטרס אחרון

יט ראה רמב"ן בתורת האדם שער האבל ענין אבילות ישנה (שהוא מדברי קבלה ותקנת נביאים), ר"ן ר"ה ה, רע"א. טור ארו"ח סי' תקנ. וראה שו"ע שם סי' תקנד סי' (נכון הדבר), לעיל ארו"ח סי' מ ס"ח (מן הרין מותר לישן עם אשתו כ"ט"ב כו' אלא שנוכח הדבר להחמיר). קר"א שם סי' ב. כללי הפוסקים והתוראה סי' קכא.
 כ ס"ק ג.
 כב בחיבוק ונישוק ביום הוסת.
 כד מדין אבילות הקלה, שהרא"ש (מו"ק פ"ג סי' לו) מחמיר בחיבוק ונישוק, ראה פרי דעה שם טורו כספ' ס"ק ג.
 כז ומאד הפליג החכם הראב"ד, כבעלי התפש שער הפרישה¹ן החמיר בלילה להצריך שתי שמירות והפליג להקל ביום להתיר יתוד חיבוק ונישוק ואיפכא מסתברא.
 כח כולל חיבוק ונישוק.
 כה משמ"ס שם הרא"ש: והיתוד אסור ביום כמו בלילה אבל במיני פרישות אין צורך להרחיק.
 כו ראה פרישה שם ס"ק ח.
 כז פ"א סי' ט, שבאבילות הקלה אינה מוזגת לו את הכוס ואינה מצעת לו את המטה כו', ואי"כ כ"ש שאסור חיבוק ונישוק.
 כח משא"כ בעונת הוסת שהיתוד מותר, אין איסור גם בחיבוק ונישוק.

ט מריוק הג"ל שבסוף שער הפרישה.
 י ראה כתובות ד, א"ב. שי"ך סי' שמב ס"ק ו (שלכן החמירו שהוא יסין בין האנשים כו', ומ"מ היתורו בחיבוק ונישוק).
 יא שדעתם להתיר חיבוק ונישוק.
 יב סעיף א (שיש להחמיר שלא יסין אתה במטה), ומכ"ש שבאבילות דקילא יש להחמיר שלא לישן במטה אחת), הרי ששינה במטה אחת חמור מחיבוק ונישוק.
 יג כדעת רבנו ירוחם שם (ומשיגרא דלישנא נראה שהוא חמור משינה במטה אחת).
 יד שאף שמתור מדינא יש להחמיר כו', וכוננת הרמ"א להחמיר גם בחיבוק ונישוק כמו בשינה במטה אחת. וראה כללי הפוסקים והתוראה סי' קלב. טו שלא אסרו אלא תשמיש ולא חיבוק ונישוק. ולפי"ז יש להקשות מרמ"א סי' שפג שהחמיר בחיבוק ונישוק (אפילו באבילות דהמירא), לסי' שמב שלא חלק המיר"א על השי"ע שהתיר (אפילו באבילות דקילא).
 יז בסיו' שפג השי"ע התירו חמור מדינא, ובסיו' שפג לא אסר הרמ"א אלא מחומרא.
 יז לכללות הקונטרס אחרון, ראה מ"מ וציונים. ביאורים והערות בקי"א הל' נדה. קר"א עם ביאור מרדכי הקונטרס. שו"ע הל' נדה עם ביאור קר"א.
 יח ראה לעיל סי' תרי"א ס"ב (שתשמיש אסור מהתורה), סי' תרטו ס"א (שצריך לנהוג עמה כל ההרחקות כמו בגדה ממש).

הלכות נדה קפד

אותו היום [ח] כולו אפילו אם הוסת [ט] בסופו ומותר מיד בלילה שלאחריו וכן אם הוא [טו] בתחלתו פורש כל [י] היום ומותר כל הלילה [יא] שלפניו. וכן הדין אם הוא בלילה פורש כל [יב] הלילה ומותר ביום

הכי לא דמי לאבילות (דלקמן סי' שפ"ג) דביאה גופא אסורה מדברי קבלה [יג] שהן כדברי תורה [יד] ולא משום גזירה וחששא [טו] ומשום הכי החמירו שם גם בחיוב ונישוק [טז] ולישן במטה אחת [יז]:

[י] כולו. מנין החמה דוקא [יח] כדלקמן סעיף ד' וה':

[יח] בסופו. סמך לשקיעת החמה [יט] דחיישינן שמא על ידי תשיש ימחר הרים לאב כדלעיל [כ]:

[כ] בתחלתו. מנין החמה ואיך:

[ג] היום. שאף שלא ראתה כשעה שהיא רגילה לראות בתחלת היום חוששין שמא נתעכב מעט האורח וביומו יבא [ד] שכל היום זמנו הוא והזקה שאורח בזמנו בא [ה] ונמצא משמש עם הממאה (רשב"א):

[יא] שלפניו. עד הנין החמה:

[יב] הלילה. עד הנין החמה כי חושי הוסתות תלויים במהלך החמה והלכתה [כז] ובקביעות החרשים [כח] כדלקמן סימן קפ"א [כט] (כרתי ופלתי). ולכן אין חילוק בזה בין ימי ניסן

קונטרס אחרון

כמבואר מלשון רבינו ירוחם [כ] שבש"ך שם, כי מאחר (שאסור לישן עמה ביחוד כ"ש שאסור למזוג כ"ו) עיין שם [כ]. ועיין בהראב"ד דכתב להדיא (דף ד' ע"ד [כז]) דחבוק ונישוק שרי סמוך לוסתה, והסכימו עמו הרמב"ם [כז] ורשב"א [כז] ושאר פוסקים ראשונים ואחרונים. אם כן הדבר ברור דליכא איסורא מדינא, אלא דהמהמיר תבא עליו ברכה כמו שכתב הב"ח [כז], ואם כן ביוצא לדרך אין מקום להחמיר כלל כמו שכתב הש"ך [כז]. ודברי הט"ז [כז] צ"ע:

מז משנה סג, ב (לא מעלות השחר).
מז ולא צאת הכוכבים.
מח ס"ק ג. וראה גם לקמן סי' קפ"ב ס"ק צג.
מט רשב"א בתורת הבהו האריך ריש שער ג (ה, א). וראה קובץ יגדיל תורה (ג), בה ע' תשפ. כו ע' סא.
נ נדה סו, א, סד, רע"ב.
נא כרתי ופלתי ס"ק ד (מורה איתו).
נב תוס' סד, א ד"ה איתמר.
נג ס"ו וס"ק כג.

מא מ"ק טו, ב משמאל ב יב, כד. רמב"ם הל' אבל פ"ה ה"ה.
מב ח"ה יט, א. וראה לעיל או"ח סי' רס"ב (דברי קבלה המורים בכל השבתים). פרי רעה מורי כהן ס"ק ג. פתחא וטא ס"ב.
מג ראה רש"י ביצה לו, א ד"ה משום.
מד רבנו ירוחם נכ"ח ח"ב (יל"ב, א). רמ"א שם ס"א.
מה הראב"ד במעלי הנפש שער הפרישה. מור וש"ע שם. הובאו בק"א ס"ק א.

ציונים לקונטרס אחרון

לב הל' נדה פ"ח ה"י (שאסור רק התמיש).
לג בתורת הבית האריך שער ב (ד, ב).
לד ד"ה ופרישה.
לה ס"ק כו, וכדלקמן בפנים ס"ק לה.
לו טוף ס"ק ג. וראה גם לקמן שם: דלא כט"ז.

כט נכ"ח ח"ב (קפה, ד) בשם מורו הר"ר אברהם בן אסמעאל.
ל וראה לעיל ק"א ס"ק א, שבשאר אבלות לא אסר רבנו ירוחם (נכ"ח ח"ב רלב, א) מדינא אלא מחומרא.
לא בעלי הנפש הוצאת ברלין תקכב (סוף טור ד, ובדלעיל ק"א ס"ק א).

הלכות נדה קפד

רסג

שלאפניו ולאחריו בין שקבעה וסת בשלש פעמים או בפעם יג אחת. הגה: וכל זה לא מיידי אלא נוסת המלוי צימם אצל לא נוסת המלוי יג צמינו הגוף (צ"י גסס הראב"ד) ועיין לקמן סימן קפ"ט. ואשה שמשנית וסתה להקדים שנים או שלשה ימים או לאחר כשמגיע זמן וסתה לדרך לפרוש ממנה צ' או ג' ימים קודם יס או אמריו. (הגהות מיימוני פ"ת) דהלכות איסורי ביאה. ועיין לקמן סי' קפ"ט.

ג' יבמה דברים אמורים בגדולה אבל במקמה שלא הניעה לימי הנעורים יז ולא הביאה סימנים אין צריך לפרוש יז סמוך לוסתה כל זמן שלא קבעתו יח ג"פ. והוא הדין לוקנה שנסתלקו דמיה.

באר הגולה

1 טור בשם הרשב"א בתורת הבית.

2 בית יוסף.

והשריד לימי המזו ומבנת להעולם העונה היא יום או לילה יג (ג) ולא י"ב שעות דוקא יב (ב"י) ממשמעות הגמרא יס ופוסקים ומ"ז ומנחת יעקב יס דלא כש"ך יס:

יג אחת. פירוש שאז לא קבעה לה וסת אלא שחוששת ליום זה בהדש שלאחריו וצריכה לפרוש מבעלה אותה עונה שראתה בו בהדש זה כדלקמן סי' קפ"ט סעיף ב'.

יד בשנינו הגוף, יתבאר לקמן שם סעיף י"ט:

יט או אחריו, יתבאר לקמן שם סוף סעיף י"ג בהג"ה יט:

יז ולא הביאה, כלומר או לא הביאה כו' יז כדלקמן סי' קפ"ט סעיף כ"ז יז:

יח סמוך לוסתה, והוא הדין שעת הוסת עצמה (ט"ז) ש"ך יח:

יח ג' פעמים, מפני שהיא מוחזקת באינה ראויה לראות משום הכי מחוקקן ראיותיה

קונטרס אחרון

ג) ולא י"ב שעות כו'. מה י"ב שכתב השי"ך י"ב להשוב שעות זמניות י"ב וכהאי גוונא נצינו כו' (לענין ק"ש ולענין חמין כו' ולענין הישוב תקופות כו'). אינו מוכן לכאורה י"ב, ואדרבה היינו נדעת הב"י דלעולם היום נחשב ליי"ב שעות בין ארוך בין קצר כמו לענין ק"ש י"ב והמין י"ב, אלא דלענין הישוב תקופות אינו כן כמו שכתב הלבוש בא"ח סימן תכ"ה י"ב, ועיין ש"ך סימן קצ"ו (סוף

נד שאו היום והלילות שוים.

נה שאו היום והלילות אינם שוים.

נו ראה גם לקמן סי' קפ"ט סקצ"ו.

נז ראה לקמן סי' לו (לענין יצא לדרך).

נח ד"ה כתבו.

נט מ"ב.

ס ס"ב.

סא בתורת השלמים ס"ב ג.

סב ס"ק ז נקודות הבקף לש"ז ס"ב ב. וראה קו"א ס"ב ג.

סג לקמן שם ס"ק נג.

סד פרישה ס"ק ז. ב"ח ד"ה וכתב הרשב"א. מ"ז ס"ק ה.

ש"ך ס"ק יא.

סה דבענין תנועה להחזיק לגדולה. וראה לקמן סי' קצ

ס"ב וס"ק ד.

סו ס"ק ז.

סז ס"ק ב.

צינונים לקונטרס אחרון

לט שכל עונה היא י"ב שעות זמניות (היינו שעות), מ מה שמביא ראה מק"ש וחמין לסתור לכאורה. מא כדלעיל א"ח סי' נח ס"ג, ושי"ג. מב כדלעיל שם סי' תג ס"ד, ושי"ג. מג טוף הסי' ד"ה עוד יש לי (נחישוב תקופות הוא לפי שעות שוות), וראה אליה זוטא שם.

לו לכללות הקונטרס אחרון, ראה מ"מ וצינונים, ביאורים והערות בקו"א הל' נדה, קו"א עם ביאור מדרכי הקונטרס, שו"ע הל' נדה עם ביאור קו"א. לח ס"ק ז, להכיח כשיטת האביוסף (המובא ב"ת מ"מ מ"מ מ"מ פ"ד ה"ט) שעונה היא בת י"ב שעות שוות, בין בימים הארוכים ובין בימים הקצרים (דלא כב"י ד"ה כתבו).

הלכות נדה קפד

ד' אם רגילה לראות בהנזן החמה ולא קום לן שפיר אי קודם הנזן החמה או אחריו אינה אסורה אלא נ[יט] ביום.
ה' אם רגילה לראות מקודם הנזן החמה עד אחר הנזן החמה אסורה בלילה ובוים כשיעור נ[כ] הנמשך בו.
ו' אם וסת נמשך שנים או שלשה ימים ששופעת נכא] או מזלפת אינה

באר הגולה

י שם בשם הר"ז הלוי ושלמה המכים אביו הרא"ש.

ח טור בשם הראב"ד.

ט ג"ז שם בשמו.

מקרה עד שתתחוק בג' פעמים (כ"י^ט). ועיין לקמן סימן קפ"ט סעיף כ"ז^ט אם ראתה ג' פעמים ולא קבעה לה וסת עדיין:

[יט] ביום. דכיון דוסתות דרבנן^ט הוי ליה ספקא דרבנן ולקולא ואין צריך לפרוש אלא ביום שהיה ודאי בימי נדתה (רא"ש^ט) ר"ל דאפילו ראתה קודם נזן החמה מכל מקום היום היה ודאי בימי נדתה ולפי זה אם רגילה לראות בין השמשות^ט אינה אסורה אלא בלילה (ש"ד^ט). והב"ח^ט כתב על פסק הש"ע אף על גב דכך הלכה מכל מקום באיסור כרת^ט ראוי להחמיר כיש מחמירין לאסור מספק כל היום וכל הלילה:

[כ] הנמשך בו. ואם לא ראתה כשיעור זה בודקת^ט ומותרת לבעלה דבתר תחלת הוסת ואוליגן לאסור אותה עונה לכדה אלא ככשיעור הנמשך ביום הוא שעת הוסת עצמו ואסורה בו אף על פי שהיא בעונה שניה^ט (ראב"ד^ט רא"ש^ט):

[כא] או מזלפת. טוף אחר מוף^ט. אבל אם פסק הדם וחזרה וראתה הרי זו קובעת לה וסת^ט בתוך וסת בזמן הזה שהאשה קובעת לה וסת בימי נדתה כדלקמן סוף סי' קפ"ט^ט וצריכה לפרוש גם העונה שחזרה וראתה בה אחר שפסק הדם. והוא שפסק ביום זה וחזרה וראתה ביום שלאחריו שאז יש לחוש שמא ראייה הראשונה היתה בימי ויבה

קונטרס אחרון

ס"ק ד' מבואר שהבין שעות זמניות דהכא הן כמו הישוב תקופות שהיום הוא ממש שעות לפני תצות היום עד שש שעות אחר תצות וכן בלילה^ט, ומשום הכי כלל כאן חמץ וק"ש עם הישוב תקופות^ט, והו דעתו בבירור, והוא פלאי^ט, וצ"ע:

<p>עד מו"ה כתב הראב"ה. ונ"ה בש"ך ס"ק יד. ותרתי השלמים ס"ק יב.</p> <p>עב שמו"ט ע"י תשנוש תראה בעונה זו, כדלעיל ס"ק ג.</p> <p>עו ראה לקמן פ"ט. סי' קפ"ט ס"ק ד וספק"ח. מורה כולבה כפ"ד ביאורים אות א. פי סוף ע' קוח.</p> <p>עז ראה הוועם לקמן ס"ק כב.</p> <p>עח כבעלי תנש שער תיקון הוסתות.</p> <p>עט פ"ט סי' ב (הב').</p> <p>פ רש"י י' ב ד"ה מזלפת. ש"ע סי' קצ ס"ג.</p> <p>פא ראה גם הוות דעת ביאורים ס"ק ג.</p> <p>פב ס"ק קוב (כדעת הרמב"ן פ"ה המ"ז).</p>	<p>סח ד"ה וכתב הרשב"א.</p> <p>סט ס"ק ק.</p> <p>ע כדלעיל מוף ס"ק ה.</p> <p>עא פ"ט סי' ב (הב'), בשם הראב"ד (בעלי תנש שער תיקון הוסתות סי' א. וראה שם ב' גירסאות, כדעת דמקילים או המתמירים). ב"י ד"ה כתב הראב"ד. ש"ך ס"ק ג.</p> <p>עב ונמספת אם התחילה לראות קודם שקיעה או לאחריה (הוות דעת ביאורים ס"ק ה). וראה גם לעיל ס"ק ה.</p> <p>מורה כולבה כפ"ד הערה 18.</p> <p>עג ס"ק יג.</p>
---	--

צינונים לקונטרס אחרון

מד וכ"כ בגזירות הכסף כאן ס"ק א.
מה שדעתי שעות זמניות (האמור גבי ק"ש וחמץ) היינו שעות שוות וקבועות (כבחישוב תקופות).

הלכות נדה כפר

רסה

צריכה לפרוש אלא עונה הראשונה של הוסת זכיון שעברה העונה ולא ראתה [כב] מותרת.

והשניה התחלת נדה¹⁹ כדלקמן שם אבל אם חזרה וראתה ביום שפסקה אינה חוששת אלא לעונה הראשונה של הוסת.

(ומיהו אף אם פסקה וחזרה וראתה ביום שלאחריו אפשר¹⁹ שאין צריך לפרוש העונה שחזרה וראתה בה אלא אם כן כבר קבעה לה וסת ג' פעמים בעונה זו אבל קודם שקבעתה בג' פעמים אינה חוששת לה כמו שיתבאר בס' קפ"ט¹⁹ עיין שם הטעם):

[כב] מותרת. דבחר תחלת הוסת אוליגין¹⁹. ואין לאסור שאר העונות משום שעת הוסת עצמו כמו ברואה ראייה מרובה מקודם הנז' החמה עד לאחר הנז' החמה¹⁹ דהתם גבי דבר מועט שנמשך ביום¹⁹ סברא הוא להיות נחשב הכל ראייה אחת מרובה¹⁹ מה שאין כן הכא אין סברא להיות נחשב הכל ראייה אחת אלא שעיקר הראייה הוא תחלתה והשאר הוא תוספת דמים שנתוספו בה זכיון שנסתלק העיקר נסתלק גם כן התוספת²⁰ (לבוש²⁰ דרישה²⁰ מ"ז²⁰).

ומיהו לא אוליגין בחר תחלת הוסת אלא לענין פרישת העונה אם לא ראתה בעונת תחלת וסתה ומשום דבהסתלק העיקר נסתלק גם כן התוספת אבל אם לא נסתלק העיקר לא אוליגין בחר תחלת הוסת לענין וסת ההפלגה לשער ההפלגה מתחלת ראייה לתחלת ראייה אלא מתורת ראייה לתחלת ראייה²¹ (תשובות מהר"ל סי' קע"ג²¹ והגהות שערך דרו"א סי' ו'²¹ ותרומת הרש"ן סי' רמ"ז²¹). כגון אם בוסת אחד המשיכה ראייתה ג' ימים ובסוף ב' ימים מסוף ראייה זו שהוא יום כ"ג לתחלת ראייה ראתה ב' ימים²² חוששת ליום כ' מסוף ראייה זו השנית אף על פי שהוא יום כ"ב לתחלת ראייה. לפי שענין וסת ההפלגה הוא שמפלת ראייתה לזמן ידוע ואינה רואה בתוך הזמן ואם הזמן שמפלת ואינה רואה בו הוא

ערך שי סי' קפ"ט. שו"ת שאל ומשיב מהר"ח סי' לז. סוגה כוששנים סי' ב ס"ק לד. פתרא זמא סי' קפ"ט אורח ב. שו"ת נהר"ם בריסק ח"א סי' קלב ד"ה ועתה נחזי. שו"ת נהר"ש יו"ד סי' כד. מדרת ישראל סי' קפ"ט באר יצחק סי' ק"מ. קונ' מדרת בת ישראל. עונות הבושם סי' קמז. דרכי תשובה סי' קכ"ב. קובץ גידולי תורה (ג.ל) לה' ע' ירח. לו' ע' שה. קובץ דברי תורה יח' ע' צג. גפני הלכות ביאר הדב"ח ד"ה עונה הראשונה. הדיבר בחלקה ע' שגב. ציוני מדרה סי' צט. מדרה החלקה פ"ב ביאורים אות ח. אופן חישוב ההפלגה בעונות ראה לקמן סי' קפ"ט ס"ק לו. צה שדאה לה עונה קבועה שגילה להמתין לכל הפחות מסוף ראייה עד תחלת ראייה כך וכך ימים (הובא לקמן סי' קצ"א ברי"א ובס"ק ח). צו העתקה תשובת מהר"ל הג"ל. צז י"ד ימים אחר מבילתה (הובא לקמן סי' קפ"ט ס"ק וס"ק ח). ועוד הובא בן קיי"א סי' ד מרדכי הרמב"ן ולקמן סי' קפ"ט קיי"א סי' יג בהגהה מרדכי מהר"ם טרונובבורי. צח ראה שארית יהודה וסופות סי' ד. אהלי יוסף דני וספות אות קע"ד ואות קע"ו. יגידיל תורה (ג.ל) בד' ע' תשלב ע' תשלח. יגידיל תורה (ורו"ח) ג' ע' 62. ב' ע' 71. מדרה החלקה פ"ב הערה 90, וביאורים אות מ.

פג ראה בית אברהם (למנהר"א אב"י) ס"ק ג. סוגה כוששנים סי' ב סוף ס"ק כפ. קול יעקב (פאפא) א ע' יב. קנה בשם ברוריו השימות סי' ד ס"ק ה. רבש נסלע דיני ומתות סי' ד סוף הערה א, ובתוספת דברים שם. גידיל תורה (ג.ל) די' ע' קא. בד' ע' תשלח. בה' ע' תשפ. יגידיל תורה (ורו"ח) כ' ע' 67. אהלי שם ה' ע' קפת. פי' כהן ע' מ. מד וי"ה לקמן שם: א"י להחמיר בו י"ה וי"ה בתות דעת שם. מה סוף ס"ק קיב. מו ר"א"ש פ"ט סי' ג (הב"י). לבוש סי' 10. דלעיל סי' 10. פח דרישה סי' ה. מ"ז ס"ק מ. פט וי"ה ד"ה וחזנה. ש"ך פמ"ז. צ רשב"א תורת הבית האריך שער ג (מו, מוע"ב,ו, רע"א). וראה גם קיי"א סי' ד. צא סי' ה. צב סי' ה. צג ס"ק מ. וראה גם ב"ח שם. ש"ך שם. מדרה החלקה פ"ב הערה 25. צד נתבאר כאן בקי"א. ובתורה שבקי"א שם ס"ק יג. סי' קפו ס"ק נא וס"ק מר, ובתורה שבקי"א שם ס"ק יג. סי' קפ"ט ס"ק יג. סי' קצ"א ס"ק ה. וראה בית שלמה ח"ב סי' מו.

הלכות נדה קפד

רסו

שוה ג' פעמים הרי זה וסת קבוע וכפעם אחת הוא וסת שאינו קבוע כדלקמן סי' קפ"מ⁹³.
(ו) וכיון שההפלגה היא מה שאינה רואה אין מחשבין אותה לעולם אלא מסוף ראיה

קונטרס אחרון

(ד) וכוון שההפלגה בו' עיין⁹⁴ תוס' ב"ק (דף ל"ג) סוף ע"ב) ובתורת הבית הארוך⁹⁵ (דף קס"ט ע"א) ובבדק הבית ומשמרת הבית (שם) דהפלגה דמיא לסירוטין דשורים⁹⁶, ואם כן צריכים להיות סירוטין שוים⁹⁷. ומסתמית לשון הטור וש"ע⁹⁸, אין ראיה⁹⁹, שהרי לשון הרמב"ן בהלכות¹⁰⁰ הוא ג"כ כשלוש הטור וש"ע, והרמב"ן סבירא ליה¹⁰¹ אפילו לענין פרישת עונה שאם המשיכה ראייתה כמה ימים חוששת לכל יום בפני עצמו, שכל יום וסת בפני עצמו הוא, ואם כן פשוטא דהוא הדין לענין מנין הפלגה שאין שאר הימים טפלים לראשון. אלא אפילו הרשב"א¹⁰² לא נחלק אלא משום שבהסתלק העיקר בו'¹⁰³ ולא כשלא נסתלק¹⁰⁴.

ומשום הכי פירש הרמב"ן גבי עונה בינונית¹⁰⁵, לאשמועינן דהכא דוקא מחשבים מתחלת ראיה ולא דמי לוסת ההפלגה. ועטמו ונימוקו עמו¹⁰⁶, משום דבגמרא¹⁰⁷ אמרינן (גבי עונה בינונית וכמה אמרו בו' שלשים יום ורובא בו'¹⁰⁸) מר קהשיב ימי טהרה לבד (שהם כ"ג ימים לגירסת רבינו חננאל עיין שם בתוס' ד"ק)¹⁰⁹ ומר חשיב ימי טומאה וטהרה¹¹⁰ (ולא פליגי אהרדי). ולפי"ז משמע בהדיא דלכולי עלמא מחשבין כל ז' ימי נדה בטומאה אע"פ שלא ראתה בכולן, דאם לא כן פליגי אהרדי¹¹¹. וכן ברין, שהרי בין כך ובין כך בטמאה היא¹¹², וגם מעיינה פתוח כל ז'¹¹³, דמשום הכי לא קבעה וסת¹¹⁴. ומשום הכי אינה צריכה בדוקה¹¹⁵ לידע וסת ההפלגה, דאין ההפלגה מתחלת בנדהה אלא מסוף ז' ימי נדהה¹¹⁶ ששוב אין המעיין פתוח, ומתחילין ימי טהרתה לגירסת ר"ח (ואתי שפיר דלא קשה מדי מ"ש בכרתי ופלתי סי' קפ"ט (סי"ק ט"ז) להב"ח¹¹⁷ והש"ך¹¹⁸ ודו"ק). ואף הראינא שיש להם דין וכות¹¹⁹. ועוד דאף בימי נדה קובעים וסת האידנא¹²⁰ ולא מחזקינן לה

צט סוף ב.

ציונים לקונטרס אחרון

- מז לכללות הקונטרס אחרון, ראה מ"מ וציונים.
  - ביאורים והערות בקרי"א הל' נדה. קרי"א עם ביאור
  - מרבכי הקונטרס. שו"ע הל' נדה עם ביאור קרי"א.
  - יגידול תורה (ירתי"ק) כ' ע' 73 ואילך.
  - מח ספר ג' (ט, ב).
  - מט שבב"ק שם ע"א: ראה שור נדה שור לא נגח בו' נעשה מועד לסירוטין.
  - נ כמו בסרוטין דשורים שבין נגיחה לנגיחה (ראה שור אחר ולא נגח), כך בוסת ההפלגה שבין ראיה לראיה (ימים שוים שאינה רואה בהם).
  - נא לקמן סי' קפט ט"ב (ראתה היום ולסוף כ' יום בו'), דמשמע לכאורה שהולכים בתר תחילת ראיה.
  - נב דמירוי פסקה בו ביום, ובדלקמן שם סי"ג.
  - נג הל' נדה פ"ה הי"א.
  - נד שם הכ"ג (חובב בטור כאן). וראה חידושי רמב"ן סד, א ד"ה ראתה (להפלגות שוות בו' שהן באין בתפסקות שוות). מורה בלכה ע' שגב.
  - נה בתורת הבית (שם טו) רע"א דלענין פרישת עונה חוששים רק ליום הא' וכדלעיל סי'.
נו יחלק הטפיל, כמבואר בפנים סי"ק כב.
נז שאז מניין ההפלגה מסוף ראיה, כמבואר בפנים.
נח שם ה"ח: כמה היא עונה [בינונית] ל' יום מתחלת ראיה לתחלת ראיה אחרת.
נט לחלק בזה בין עונה בינונית לוסת הפלגה.
ס ט, ב.
סא אמר עזרים ושלשי יום (כדלקמן בסמוך).
סב ד"ה ימי (ורוחה את גירסת רש"י כ' יום).
סג והוי ל' יום.
- סד אם ראתה פתוח מו' ימי נדה.
סה כל ז' ימי נדה, אף אם הפסיקה לראות באמצעם.
סו ראה שו"ע מנחת ציחק ח"י סי' פב.
סז נדה יא, א.
סח כשמעיינה פתוח, אף לרבי יוחנן שאשה קובעת וסת בימי נדהה (כפירוש הא' ברש"י שם ד"ה ממעין). ובדלקמן סי' קפט ט"ק קיב (מדין התלמוד).
סט במשנה וגמרא שם, ולכאורה יוקשה תבדוק לידע בו'.
סז אף אם פסקה לראות באמצעם. וראה סוגה בשושנים סי' ב סי"ק לה. ביאורים והערות ע' נח.
ע שהקשה כעין זה, שעכ"פ כשיש לה וסת הפלגה קבוע תבדוק בימי נדהה, שאם תראה כשישי מימי נדהה תמנה הוסת הקבוע (שלא נעקר בהקדמת הראיה) מראיה השנית, ולפי האמור כאן, שגדה מעיינה פתוח ונחשב ראיה אחת, אתי שפיר.
עז סי' קפט ר"ה ומ"ש ביצד (שוסת ההפלגה נעקר אם שינתה להפלגה קטנה יותר). חובב לקמן שם סי"ק מג.
עב שם סי"ק לא (כהב"ח). וכתב לפי"ז כרתי ופלתי שם, שאם הקרימה לראות בוסת קבוע (שלא נעקר) תמנה הוסת מראיה השנית.
עג כדלעיל בסוף הפתיחה להל' נדה, ומדי פסקה לראות מעיינה סתום, והיה מקום לחשב עונה בינונית מהפסק טהרה, כמו בוסת ההפלגה.
עד כדלעיל בפנים סי"ק כא, ולקמן סי' קפט ט"ק קיב, דחוששים שמא ראשונה הייתה בימי זכיה והשנייה התחלת נדה.

הלכות נדה קפד

רסז

ז' אם הגיע זמנה בימי עיבורה [כג] משהובר עוברת או בימי מניקהת
שהם כ"ד חדשים משנולד הולד י' אפילו [כד] מת הולד אין צריך לפרוש

באר הגולה

יא כ"י יוחנן שם סוף דף י'. יב בביראת שם דף פ' ע"א וברבנן.

דהיינו מתחלת הנקיים שלה או מליל מביולתה שהכל השבון אחד כדלקמן סוף ס' קפ"א.
ועיין בס' קפ"ט⁸⁶ דרוב נשים יש להן וסת שזה כך וכך ימים והוא המעין סתום⁸⁷
משנסתם בסוף ראיה עד שיוזור ויפתח בתחלת ראיה שנית⁸⁸. ואף שהגדה מעיינה פתוח
כל י' ימי נדתה⁸⁹ מכל מקום עכשיו שהטילו עליהם דין זבות⁹⁰ יש להן דין זבות⁹¹ אף
לזו משהפסקה במהרה⁹²:

[כג] משהובר עוברת. דהיינו לאחר ג' חדשים⁹³ שדמים מסולקים ממנה מפני שראשה
ואבריה כבדים עליה⁹⁴:

[כד] מת הולד. או גמלתו⁹⁵ דמים מסולקים הימנה כל כ"ד חדש. ואם מניקתו יותר מב'
שנים אין דמיה מסולקין אלא כ"ד חדש דלא קיימא לן כמאן דאמר⁹⁶ דם נעבר

קונטרס אחרון

במעין פתוח⁹⁷. ולענין וסת ההפלה מונין מראיה השנית⁹⁸ (עיין כרתי ופלתי ס' קפ"ט ס"ק
ט"ז⁹⁹) כדלקמן ס' קפ"ט¹⁰⁰ לדעת הרמב"ן שם¹⁰¹, דלא כרמ"ב¹⁰² וט"ז שם¹⁰³. מכל מקום לענין
עונה בינונית שהוא וסת לרוב הנשים שהן רואות משלשים לשלשים יום לא שייך להלק בין זמנם
לזמן הזה¹⁰⁴. שמכל מקום הן רואות בסוף ל' מתחלת ראיה כמקדם, ודו"ק:

מקום לומר שאין לננות הפלה אלא מסוף י' ימי נדה (לא
נהפסק מדרה).
קח כדלעיל בסוף הפתחה להלך נדה, וש"נ
קו שמעיינה סתום והיא בחוקת מדרה, כמבואר במשנה
לה, סעי' ט"ב. וראה לקמן ס' קפ"ב ס"ק קוב. אהלי יוסף
דני וסתות אות קעד.
קז בוסת הפלגה, מש"כ בעונה בינונית. ונתבאר בק"א.
קח כמובטם משום ר"מ ח, ב. רשב"א בתורת הבית
הארך (יב, א). מור וש"ע ס' קפ"ב ס"ג.
קט גמרא מ, א ויש"ע שם ד"ה רב פסא.
קי חכמים במשנה ו, ב. רשב"א שם (יב, ב). מור וש"ע שם.
קיא גמרא מ, א לדעת ר"מ בבירואה שם. וראה לעיל
או"ח ס' שח ס"ג (לענין לאסור לה שח שחלב בשבת
גדין נולד).

ק ס"ק ח. וראה ש"ת שארית זורה בתוספת ס' ד. אהלי
יוסף דיני וסתות אות קצו. מדרה כהלכה פ"ד ע'
תרכ"ג ובהערת.
קא ראה שם סוף א וס"ק א (בעונה בינונית). ומאן בס'
קפד ס"א (בוסת קבוע). קובץ דברי תורה יג ע' עה.
קב ראה ק"א סוף ס"ק ד.
קג ראה חידושי רמב"ן סד, א ד"ה ראתה (להפלטות שוות
ב' ששן באין בתפסקות שוות). לקמן ס' קפו ס"ק מא
(שנחשבוין וסת ההפלה מסוף ראיהה שנתה ומהרה
מדימה עד שיתאקם הדם ויתרבו ויצא בכשרה שניה, כדרך
תשום שיש להם וסת שזה לזמי מהרין אחר ראיהה עת
נדתן). ס' קפ"ב ס"ג מנ (בהקדימה לראות שאינה מנה
אלא מראיה שניה).
קד ראה נדה יא, א וביש"י שם ד"ה מנעין סתום. והיה

ציונים לקונטרס אחרון

עט פ"ה הלכה כב.
פ סעיף יג.
פא ס"ק יח.
פב אף שעיקר הטעם שבזמנם (כ"ג ימי טהרה, מסוף
ימי נדה שהמעין נסתם) לא קיייל בזמן הזה,
מכל מקום ב', וראה ביאורים והערות ע' סא. יגדיל
תורה שם הערה 36. פרסם הב"ד יב ע' 48.

עה ראה לקמן ס' קפט קו"א ס"ק ד, שלדעת הר"מ
והט"ז קובעים וסת גם ממעין פתוח.
עו דאף שההפלה הראשונה לא נעקרה מונין אותה
מראיה השנית, אף שהיא בימי נדה.
עז וס"ל כן אף לדעת הב"ח ושי"ך, בוסת קבוע,
וכמ"ל.
עח ס"ק מג.

הלכות נדה קפד

[כח] סמוך לוסתה ואפילו בתוך זסתה מותרת בלא בדיקה. הגה: ועיין לקמן סוף סימן קפ"ט.

ה' היתה נחבית במחבא מפני פחד והגיע שעת זסתה [כח] אינה חוששת לו. הגה: וי"ל דוקא אם עזר הוסת ולא נדקה ולא הרגיסה טסורה נלא נדיקה. אבל לכמלה [כח] צריכה נדיקה. (כן משמע צ"ל).

ט' יי [כזא] שאר נשים צריכות בדיקה [כח] כשיגיע הוסת. עבר הוסת ולא

באר הגולה

יג הרשב"א בת"ה מבניא דהרוא סבא מר' יוחנן וכו' שם. יד ר"ן בפ"ב רשבעות לדעת הר"ף הרמב"ם.

ונעשה חלב אלא שאבריה מתפרקין בשעת לידה ואין נפשה חוזרת עליה עד כ"ד חדש הלכך דמיה מסולקין (גמ' ק"ד).

ואם חדש העבור עולה למנין תלוי בפלוגתא שבאבן העזר סימן י"ג ק"ד לענין הנקת הולד כן דעת הש"ך ק"ד. אבל זה אינו כיון דהבא לאו בהנקה תליא מלתא לא דמי להתם ולכולי עלמא חדש העבור עולה למנין כ"ד חדש כיון שהזכירו חכמים^{קכ} הרד"ם ולא שנים מה שאין כן בהנקה שהזכירו גם כן שנים (בגישון פרק ז'^{קכז} עיין תרומת הדשן סי' ר"ו) (ברתי ופלת'^{קכח}):

[כח] סמוך לוסתה. הראשון^{קכט}. ואם קבעה וסת בימי עבודה ומניקתה עיין סי' קפ"ט סעיף ל"ג וסעיף ל"ד ק"ט:

[כח] אינה חוששת לו. שחררה מסלקת את הדמים (משנה קכ) והוא שהיתה כל שעת הוסת בחררה ולא הפסיקה ממנה (מ"ז קכא):

[כח] צריכה בדיקה. שמה בשעה שתוקק לבעלה יצא הפחד מלבה ויבא האורח בומנו (מ"ז קכב). וגם בלא השמוש דעת רמ"א שבשעת זסתה צריכה בדיקה לכתחלה להתיריה לאחר זמן כי שמה על ידי איזה היסח הדעת יסור פחדה כמעט רגע ותראה (ברתי ופלת'^{קכז}):

[כזא] שאר נשים. דעלמא שאינן במחבא או מעוברות או מניקות קכד:

[כח] כשיגיע הוסת. אפילו אינו קבוע קכה (ב"ח קכו פרישה קכז מנחת יעקב סימן קפ"ט קכח):

קכג שם, לדעת ר' יוסף ור' יהודה ור' שבעון שם. לבוש ס"ג.

קכד סניף יא (לענין לישא מניקת הבריה, אם יצתין שתיים, כולל חדש העבור, או כ"ד חדש).

קכז ס"ק יח.

קכט כריתות מ, א.

קכז עה, ב בגושנה.

קכז ס"ק ח.

קכז רש"ל בתורתו לומר. הגהת פרישה סק"ג. ש"ך ס"ק יט.

קכז ואם ראתה פנים אחת בימי עבודה – ראה לקמן שם ס"ק קכ"ב.

קכ לפי, א. לבוש ס"ה.

קכא ס"ק יא.

קכב שם.

קכג ס"ק מ.

קכד מור ופרישה ס"ק יב. ש"ך ס"ק כב.

קכה ראה גם לקמן סי' קכט ס"ד (עברה ענתה ולא בדקה מותרת), וס"ק ד (לכתחלה לבדוק בענתה), ויש

ס"ק עב (ע"י קפצ"ה), וס"ק פח (בוסת הגוף). א"ת אר"מי^{קכ} מוהרש"ב ח"א ע' נא.

קכו ס"ה קפ"ד ר"ת פיהקת.

קכז ס"ק יח וס"ק קכ"ב פסק"ה.

קכח בתורת השלמים ס"ק מא.

הלכות נדה קפד

רסמ

בדקה ולא הרגישה מהורה בלא בדיקה. ¹⁰ יו"ש אמרים שאמורה [כס] עד שתבדוק אם יש לה וסת קבוע או שהוא יום שלשים אע"פ [ז] שאינו קבוע. הגה: והכי נהוג וכן הוא לקמן סימן קפ"ט.

י ¹¹ הרוצה לצאת לדרך צריך [אז] לפקוד אשתו אפילו לוסתה. הגה: ואפילו נשמתיש [בז] שרי. (טור נסס י"א וז"י נסס רש"י ולאנז"ד ולסנז"א ול' ירוסם). ומ"מ המתמיר שלא לפקדה רק [גז] דנזני לזוי [דז] תנא עליו נזכה

באר הגולה

טו טור וז"ל התוס' שם דף ס"ז בד"ה ור"ג וכן הוכיח טז יבמות דף ס"ב ב' ועיובין דף ק' ע"ב הרשב"א בת"ח פמנויא דהתם.

[כס] עד שתבדוק. פירוש אפילו לא בדקה עד אחר זמן מרובה ^{קכט} ולא חיישינן שמה נפל הרם לארץ ^{קצ} בשעת הוסת (ב"ב ^{קצ"א} ט"ז ^{קצ"ב} כרתי ופלת ^{קצ"ג} דלא כב"ח ^{קצ"ד}):

[ז] שאינו קבוע. פירוש שאין הוסת קבוע. וצריכה לחוש ליום ל' לוסתה לפירוש מבעלה ולבדוק עצמה להחירה לאחר ל' כדלקמן סימן קפ"ט סעיף א' וד' ^{קצ"ה}:

[אז] לפקוד אשתו. שהאשה משתוקקת על בעלה בשעה שיוצא לדרך וצו חכמים למלאות חפצה ותשוקתה ומצאו סמך ^{קצ"ו} מהכתוב ^{קצ"ז} ופקדת נוך ולא תחמא (גמרא ^{קצ"ח}):

[בז] כיון דוסתה דרבנן ^{קצ"ט} במקום מצוה לא גורש. ואפילו חיובא ומצוה איכא (ש"ך ^{קצ"ס}):

[גז] בדבריו רצוי. שיפייסנה וידבר על לבה ^{קצ"ט} דבריו רצוי ופיוסים ^{קצ"ט} עד שתתרצה ותמחול לו ^{קצ"ט} ויוצא לדבריו הכל כי מחילתה מועלת אפילו בחיוב עונה של תורה ^{קצ"ט} כ"ש בשל דבריהם (עיין מנחת יעקב ^{קצ"ט} בשם רש"ל ^{קצ"ט} ודר"ק):

[דז] תבוא עליו ברכה. לפי שיש מפרשים כן ^{קצ"ט} לשון לפקוד אשתו שאמרו חכמים ^{קצ"ט} ולא הותר תשמישו כלל סמוך לוסתה לפי דבריהם:

קמ ראב"ד בבעלי הנפש ריש שערי תיקון הוסתות. רשב"א תורת הבית הארוך שערי ב' (ד, ב). לבוש ס"י. מ"י ס"ק יד.
קמא ס"ק כו.
קמב ר"ח כספרי הישר החדשים ט"ה. תוס' יבמות סב, ב ד"ה חיוב.
קמג ספר התרומות הל' נדה ט' ס' צג. סמ"ג לאוין קא (ל, ב).
קמד מ"א או"ח ס' רמ ס"ק כג.
קמה רמב"ם הל' אישות פמ"ו ה"א. טור ויש"ע אה"ע ס' עו ס"י. וראה גם לעיל או"ח ס' רפ ס"ב. לקמן ח"ר"מ הל' נוקי ג"י סוף ס"ד.
קמו בתורת השלמים ס"ק טו.
קמז שהקשה בבבאוריו לסמ"ג לאוין קא, אך אפשר להחמיר בנהג שאמרו בגמרא חיוב. ואי מייירי במחילה מובן שפיר.
קמח ר"ח שם. ספר התרומות שם. רא"ש יבמות פ"ו ס' י.
קמט יבמות שם.

קכט הקי"ל ס"ב (מ, א) שדקה ומצאה מהורה מהורה, ואף בזמן נתיבות, דלא כאוקיעתא דרבי וירא שם. **קל** כמבואר ברש"י שם ד"ה וסתה, לדעת שמואל שם. וראה מהורה כהלכה פל"ד באוירם אות ג.
קלא ר"ח וצויה אם בדקה (אפילו אחרת כמה זמן). שכן נראה מדברי הפוסקים (ראה ראב"ד בבעלי הנפש ריש שערי תיקון הוסתות במהרה"ב: אפילו כמה עונות).
קלב ס"ק יב.
קלג ס"ק יא. וראה שו"ת צ"צ ס' קלג אות ד.
קלד ר"ח הוקא (להחמיר כדעת הפוסקים רבי וירא, שלא מיהיה אלא כשבדקה מיד). הובא בש"ך ס"ק כג.
קלה וס"ק א' (לפרש), וס"ק יד (לבדוק). ולקמן במש"נ זה ס"ק טא (ולשאל) וס"ק טב (לפירוש ולשאל).
קלו לבוש ס"י.
קלז אויב ה, כד.
קלח יבמות סב, מנע"כ.
קלט כדלעיל ס"ק ה.

הלכות נדה קפד

(צ"י בשם סמ"ג). וכנר נתבאר דכל מיני קורבנה וזהבה [לה] שרי מלצד משמיש. ואם הולך לדבר מצוה א"ל לפקוד [לה] אשתו. (המ"מ פ"ד דא"צ ובהגהות ש"ד). וי"א אם אדם רוצה לילך לדרכך ואשתו נדה ותטעול סוף [לה] עונה אחת נזיר [לה] להמתין. (נ"י פרק הנא על יצממו).

יא "אשה שיש לה וסת [לה] לימים לבד והגיע שעת וסתה אמור [לה] לבא עליה עד שישאלנה. ואם אין לה וסת יום שלשים לראייתה הוי כהגיע שעת [לה] וסתה. "ואם שהתה אחר הוסת שיעור שתספור ותמבול בא עליה [לה] ואין צריך לשאול.

באר הגולה

יז מימרא דרב הונא נדה דפי"ו ע"א. יח שם ע"ב משמה דרבי יוחנן.

[לה] שרי. ואפילו חיבוק ונישוק. ואף על גב דכתבתי לעיל ^{קפ} דהחמיר בחבוק ונישוק תבא עליו ברבנה הכא אין להחמיר כלל כיון דיש אומרים ^{קכ} דאפילו בתשמיש חיובא ומצוה איכא (ש"ך ^{קכ} דלא כמ"ד ^{קכ}):

[לה] אשתו. שמה יטרד ביה ויהבטל מהמצוה (גמ' ^{קכ}):

[לה] עונה אחת. דהיינו י"ב שעות (ש"ך ^{קכ}):

[לה] להמתין. ואם הולך לדבר מצוה אין צריך להמתין ^{קכ} ואף לדבר הרשות אם הולך לצורך גדול ויכול לסמוך על כל הפוסקים ^{קכ} שלא פרוש הגמרא ^{קכ} כיש אומרים אלו ^{קכ} שברמ"א:

[לה] לימים לבד. עיין סי' קפ"ט ^{קכ} איהו וסת הימים:

[לה] לבא עליה. אחר שעברה עונת הוסת ^{קכ}:

[לה] וסתה. שסתם רואות מל' לל' כדלקמן סי' קפ"ט ^{קכ} ואסור לבא עליה לאחר ל' יום עד שישאלנה כי שמה דאתה ביום ל' ^{קכ}. אבל קודם ל' באשה שאין לה וסת קבוע או קודם שהגיע שעת הוסת כאשה שיש לה וסת קבוע אין צריך שישאלנה ^{קכ}. ומותר לבא עליה אפילו היא ישנה ^{קכ} פירוש שאינה ערה כל כך שתוכל להשיב אם ממאה היא

קנ ס"ק ו (בשם הב"ח).

קנא רש"י יבמות סב. ב ד"ה וד"מ. ראב"ד בעלי הנפש שער הברייתא סי' ב. רשב"א תורת הבית שער ב ד'. (ב). רבנו ירוחם נתיב בו ה"א (רכ. ג). מור בשם יש אומרים. ש"ע ורמ"א כאן.

קנב ס"ק ב.

קנג ס"ק ג (שאמר מדינא חבוק ונישוק סמוך לוסת). וראה גם ק"א סוף ס"ק ב.

קנד יבמות סב. ב. כפירוש הב' ברש"י שם ד"ה וד"מ מ"מ פ"ד ה"יב. ב"י ד"ה ונ"ש בשם ר"ת. לבוש מוס"י.

קנה ס"ק בת. וראה לעיל ס"ק ו בק"א ס"ק ג (לענין עונה והמטבול לוסתה).

קנו נישוק יוסף יבמות (נ. ע. ב) ד"ה איתמר. לבוש ס"י. ש"ך ס"ק כמ.

קנז ש"ך שם.

קנח יבמות סב. ב.

קנט נישוק יוסף שם. רשב"א יבמות שם.

קס סעף ב.

קסא אבל בעונת הוסת עצמו אמור לבא עליה כלל, כדלעיל ס"ב.

קסב סעף א.

קסג ריש לקיש משום רבי יגודה נשיאה מו. א. לפירוש רש"י שם ד"ה בתך. תורת הבית האריך שער ג (מו).

קסד. וראה גם לקמן ס"ק נה. וסי' קפס ס"ק ד'. (א). וראה גם לקמן שם. ש"ך ס"ק ל. וראה גם לעיל ס"א. לקמן סי' קפו ס"א"ב (לענין בריקה).

קסה ברייתא א. ב. (בעמקה במהרות ולא הגיע שעת ומתה). מור (בשהתה שיעור שתוכל לספור ולמבול).

כ"ח ריש הסימן (כפירוש דברי המור שם). מ"ז ס"ק א. ש"ך ס"ק א.

ל"א.

יב "היה לה וסת לימים (טור נסס רש"ל) ולוֹסַת [נג] מוסתות הגוף (צ"י נסס הגהות מ"י פ"ד נסס רמז"ן) כגון קפיצה [נד] וכוּצא בה כיון שהוסת תלוי במעשה אימור לא קפצה ולא ראתה אבל חוששת [נה] לעונה בינונית שהיא שלשים יום (צ"י נסס רש"ל וטור לקמן סי' קפ"ט).

באר הגולה

יט שם ע"א דמתני דב אש משמיה דרב הונא.

אבל ישנה לגמרי אסור לשמש עמה (תוס' ק"ט) (משום דדמיא לאנוסה^{קסז} דאין לך אונס גדול מזה^{קסח}):

[מב] ואין צריך לשאול. שהרי ב' ספיקות הן (רמב"ן^{קסח}) שמא לא ראתה ואם ראתה שמא מבלה^{קט}. אבל אם ודאי ראתה אסורה עד שישאלנה (גמ' ק"ט):

[נג] מוסתות הגוף. פירוש וסת המורכב משניהם שקבעה לה וסת הגוף מבל' לבי יום^{קעב}:

[נד] וכוּצא בה. כגון על ידי אכילת שום ובצל ופלפלין ליש אומרים^{קעג} שבס' קפ"ט סעיף ב"ג כהנ"ה שרינו כקפיצה (מנחת יעקב^{קעו}) (או על ידי שהכה בעלה אותה או שנשאה משא כבד^{קעו} (ר"ה^{קעו} בשם התוספתא^{קעו}) שכל אלו הם וסת התלוי במעשה ואם הם מורכבים בוסת הימים כגון שאירע לה מעשה אחד מאלו ג' וד' פעמים^{קעז} מבל' לבי יום וראתה בכל פעם מותר לבה עליה אחר עונת הוסת קודם ששהתה כדי שתספור ותמבול ואין צריך שישאלנה^{קעז} דכיון שהוסת תלוי במעשה אמרינן שמא לא אירע לה המעשה ולא ראתה^{קעז} (ומה שהוא מורכב בוסת הימים הוא להקל שאם אירע לה המעשה קודם לבי יום אינה חוששת לה כדלקמן סי' קפ"ט^{קעז}).

ומה שכתב השלחן ערוך מוסתות הגוף לא דק דוסתות הגוף הן פרוה ועיטוש וכוּצא בהן^{קעב} ואינו נקראים וסת התלוי במעשה ואם הן מורכבים מוסת הימים דינן בוסת הימים גרידא לכל דבר (ש"ך^{קעג} מנחת יעקב^{קעז}):

[מה] לעונה בינונית. וצריכה לפרוש מבעלה ביום ל' לראייתה כדן אשה שאין לה וסת קבוע כדלקמן סימן קפ"ט^{קעג} שאף שזו קבעה לה וסת מבל' לבי יום כיון שהתלוי

קעא כדלקמן סי' קפ"ט ע"כ ע' (או הלה). וש"ל.
קעב השגות הרי"ה על בעלי הגפס לדרב"ד שער תיקון הוסתות סוף פ"ג.
קעג פ"א ה"ב.
קעח ג' פעמים לוסת הדרש, וד' פעמים לוסת תהפלה, כדלקמן סי' קפ"ט פ"ב. וראה גם שם סקע"ב.
קעט רשב"א שם. מור וב"י ד"ה ומ"ש ריבנו ואפלוה. ש"ך ס"ק לב.
קפ ונראה מר, רע"ב. רשב"א שם. מור וש"ע כאן.
קפא ס"יה. וראה גידול תורה (ירוש'י) ב' ע' 84.
קפב ראה משנה ונמראה סג, מוני"א. מור וש"ע סי' קפ"ט ס"ח.
קפג ס"ק לב.
קפד תורת השלמים ס"ק כד.
קפה סעיף א ופ"ק א (באין לה וסת). וכו"ל לעיל ס"ק ל'. וראה גידול תורה (ירוש'י) ב' ע' 86.

קסו שם ר"ה בין (תרויח'י). ב"ח ר"ה ומ"ש בין ערה. מ"ו וש"ך שם.
קסז שבנדרים ב', ב. וראה מסכת כלה רבתי פ"א. מ"ט וכוּצא. ויגיל תורה (ירוש'י) ב' ע' 82. ונהגות ותקנות לפרו השלם אות מבל'.
קסח ראה שבועים תמרים סי' כג.
קסט הל' נדה פ"ה ה"ג. וראה פס"ד צ"צ ר"י, ג.
קע ונראה מור, בן רמב"ן שם. ב"י ד"ה הבא מן הדרך. לבוש ס"יא. וראה פס"ד צ"צ ר"י, ג.
קעא שם ורש"י ד"ה ודאי בריווא יב, א. וכדלקמן סי' קפ"ט ס"א ופ"ק א.
קעב כדלקמן סי' קפ"ט ס"ח.
קעג ב"י סי' קפ"ט ד"ה ומהו לדעת הרשב"א בתורת הבית הארוך שער ג' (ה, ב). וראה גידול תורה (ג) לב ע' מה.
קעד בתורת השלמים ס"ק כד.